

Dosarul nr. 2rac-386/2018

prima instanță, Judecătoria Strășeni (jud: Ig. Chiroșca)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul
Finanțelor al Republicii Moldova împotriva Societății pe Acțiuni „Avicola
Bucovăț”, intervenienți accesorii Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Strășeni,
Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și
SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” cu privire la încasarea
datoriei, și

la cererea reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni „Avicola
Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți
accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu și Tudor Mogîldea cu privire la
recunoașterea nulității actelor juridice,

împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și a fost
casată hotărârea din 28 iulie 2015 a Judecătoriei Strășeni, în partea în care acțiunea
a fost respinsă ca prescrisă

c o n s t a t ă :

La 13 aprilie 2010, Ministerul Finanțelor al RM a depus cerere de chemare în
judecată împotriva SA „Avicola-Bucovăț” și a solicitat încasarea datoriei în
mărime de 5483985,55 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că în perioada anilor 1993-1997, SA „Avicola-
Bucovăț” a beneficiat de credite prin recreditare din surse externe în valoare totală
de 520 400 de dolari SUA.

A menționat că în anul 1993 pârâta a beneficiat de mai multe credite acordate
de BIRD, și anume: creditul în valoare de 193050 de dolari SUA i-a fost acordat în

temeiul acordului de credit nr. 07-19A din 03 aprilie 1995, pe o perioadă de 3 ani din momentul recepționării producției. Termenul de rambursare a creditului a fost stabilit pentru perioada de la 01 aprilie 1995 până la 01 aprilie 1998, rambursarea urmând să se efectueze în rate trimestriale, cu rata dobânzii de 5% anual pentru perioada 01 aprilie 1995-30 iunie 1995, 7% anual pentru perioada 01 iulie 1995-31 decembrie 1995 și 9% anual pentru perioada 01 ianuarie 1996-01 aprilie 1998. La data de 01 aprilie 2003, conform acordului adițional la acordul de credit încheiat în temeiul Legii cu privire la măsurile de redresare a situației economice-financiare a întreprinderilor zootehnice nr. 113 din 13 martie 2003, datoria pârâtei constituia 122642669 de lei.

A susținut că creditul în valoare de 110000 de dolari SUA, acordat în temeiul acordului de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, a fost acordat pe un termen de 5 ani din momentul recepționării producției, cu perioada de rambursare 01 ianuarie 1995 - 01 noiembrie 1999, în rate trimestriale, cu rata dobânzii de 15% anual. La data de 01 aprilie 2003, datoria pârâtei în baza acestui acord constituia 1094522,40 de lei.

Creditul în sumă de 20000 de dolari SUA, care a fost deja achitat, a fost eliberat în temeiul acordului nr. 07/1-13A din 09 iulie 1993 pe o perioadă de 5 ani din momentul recepționării producției, cu termenul de rambursare de la 01 ianuarie 1995 până la 01 noiembrie 1999 în rate trimestriale, rata dobânzii fiind de 15% anual.

Un credit în valoare de 120069 de dolari SUA i-a fost acordat pârâtei în temeiul acordului de credit nr. 11-01A din 30 mai 1995 pe o perioadă de 3 ani din momentul recepționării producției cu termenul de rambursare 01 aprilie 1997 - 01 aprilie 1998, în rate trimestriale, cu rata dobânzii de 8% la sută anual. Conform acordului adițional încheiat la acordul de credit, la data de 01 aprilie 2003, datoria pârâtei constituia 1411610, 00 lei.

A declarat că creditul în valoare de 77275 de dolari SUA a fost acordat în baza Hotărârii Guvernului RM nr. 124 din 27 februarie 1995 și acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, pe o perioadă de 3 ani din momentul recepționării producției cu termenul de rambursare 01 aprilie 1997 - 01 aprilie 1998 în rate trimestriale, cu rata dobânzii de 3,5% anual. Conform acordului adițional la acordul de credit, datoria pârâtei la data de 01 aprilie 2003 constituia 933171,20 de lei.

Ministerul Finanțelor al RM a susținut că în baza prevederilor Legii nr. 113 din 13 martie 2003, datoria pârâtei la bugetul de stat în valoare totală de 4665730,29 de lei a fost suspendată până la 31 decembrie 2007. Ulterior, în temeiul Legii nr. 304 din 27 decembrie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 113 din 13 martie 2003, SA „Avicola-Bucovăț” a fost exclusă din anexa la această lege și urma să achite restanțele la credite și dobânzile calculate până la înaintarea cererii de chemare în judecată.

La 16 decembrie 2014, Ministerul Finanțelor al RM a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor înaintate conform acțiunii inițiale, în temeiul art. 60 alin. (2) Cod de procedură civilă și a solicitat încasarea de la SA „Avicola-Bucovăț” în contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al RM sumei în mărime de 6751702,85 lei.

Pe parcursul examinării cauzei SA „Avicola-Bucovăț” a depus cerere reconvențională împotriva Ministerului Finanțelor al RM, prin care a solicitat recunoașterea nulității actelor juridice, și anume: cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004 adresată Ministerului Finanțelor al RM referitor la creditul extern SUA PL-480 (tr. III) an. 1994; actul de verificare între părți din 15 martie 2004; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 12- 19A din 01 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD Seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1094522,40 lei; acordul adițional din 15 martie 2014 la acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola- Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „ Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1226426,69 lei; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD redresare an. 1993; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 11-01 A 13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; actul de verificare a datoriei SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM din 08 iulie 2008.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că SA „Avicola -Bucovăț” nu recunoaște că actele respective produc careva efecte juridice, deoarece nu au fost semnate de persoana împuternicită de a reprezenta societatea - Doremidont Corețchii.

A menționat că, Tudor Mogîldea indicat ca Președinte al SA „Avicola-Bucovăț” și Valeriu Corlăteanu indicat ca director al SA „Avicol-Bucovăț” nu au fost înregistrați ca administratori ai SA „Avicola-Bucovăț” și respectiv nu erau în drept de a încheia careva acte în numele SA „Avicola-Bucovăț”.

Prin încheierea din 19 aprilie 2010 a Curții de Apel Economice a fost atras în proces Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Strășeni ca intervenient accesoriu.

Prin încheierea din 14 mai 2012 a Curții de Apel Chișinău au fost atrași în proces Valeriu Corlăteanu, Tudor Mogîldea, Ruslan Purice în calitatea procesuală de intervenienți accesorii de partea pârâtei SA „Avicola-Bucovăț” pe acțiunea inițială, iar Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM și Guvernul

Republicii Moldova în calitate de intervenienți accesorii de partea pârâtei Ministerul Finanțelor al RM pe acțiunea reconvențională.

Prin încheierea din 12 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău a fost atras în proces SA „Combinatul Produselor Cerealiere din Chișinău” în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 28 iulie 2015 a Judecătoriei Strășeni s-a respins ca fiind neîntemeiată și prescrisă acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al RM împotriva SA „Avicola-Bucovăț” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 6751702,85 lei; s-a admis acțiunea reconvențională depusă de SA „Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice; au fost recunoscute nule următoarele acte juridice: cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004 adresată Ministerului Finanțelor al RM referitor la creditul extern SUA PL-480 (tr. III) an. 1994; actului de verificare între părți din 15 martie 2004; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea din numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD Seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1094522,40 lei; acordul adițional din 15 martie 2014 la acordul de credit nr. 07/2-IA din 21 ianuarie 1994, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 07/2-IA din 21 ianuarie 1994, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea în numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1226426,69 lei; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea în numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD redresare an. 1993; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 11-01 A13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); actul de verificare a datoriei SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM din 08 iulie 2008.

Prin decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Ministerul Finanțelor al RM; s-a casat hotărârea din 28 iulie 2015 a Judecătoriei Strășeni și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al RM împotriva SA „Avicola-Bucovăț”, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Strășeni, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” privind

încasarea datoriei; s-a încasat din contul SA „Avicola-Bucovăț” în beneficiul Ministerului Finanțelor al RM datorita conform contractelor de credit în sumă de 6751702,85 lei; s-a respins cererea reconvențională înaintată de SA „Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al RM, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu, Tudor Mogîldea privind recunoașterea nulității actelor juridice, ca neîntemeiată.

La 06 mai 2016, SA „Avicola-Bucovăț” a declarat recurs împotriva deciziei din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău și a solicitat casarea acesteia, cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 16 septembrie 2016 A Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de SA „Avicola-Bucovăț”; s-a casat decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al RM împotriva SA „Avicola-Bucovăț”, intervenienți accesorii Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Strășeni, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” cu privire la încasarea datoriei și cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de SA „Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al RM, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu, Tudor Mogîldea cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice, cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor al RM; s-a casat hotărârea din 28 iulie 2015 a Judecătoriei Strășeni, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al RM împotriva SA „Avicola-Bucovăț”, intervenienți accesorii Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Strășeni, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM și SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” cu privire la încasarea datoriei și la cererea reconvențională depusă de SA „Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al RM, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu și Tudor Mogîldea cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice, în partea în care acțiunea inițială a Ministerului Finanțelor al RM a fost respinsă ca prescrisă. În rest hotărârea din 28 iulie 2015 a Judecătoriei Strășeni a fost menținută.

La 23 iulie 2018, Ministerul Finanțelor al RM a depus cerere de recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale și de respingere a cererii reconvenționale.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece instanțele nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante soluționării cauzei, precum și și-au bazat soluția pe fapte neprobate.

Or, concluzia instanțelor judecătorești precum că neprezentarea probelor privind onorarea obligațiilor contractuale de către Ministerul Finanțelor al RM transformă contractele încheiate în niște acte de intenție fără a produce efecte juridice este una pripită și nu corespunde realității. În acest sens, a relevat că instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că actele primare nu pot fi

prezentate din motive obiective, legate de nimicirea acestora de către deținător (Departamentul Produselor Cerealiere) în legătură cu expirarea termenului de păstrare a acestora, deoarece, potrivit Indicatorului documentelor-tip și al termenelor lor de păstrare pentru organele administrației publice, pentru instituțiile, organizațiile și întreprinderile Republicii Moldova, aprobat de către Serviciul de Stat de Arhivă al RM la 03 decembrie 1997, perioada de păstrare a documentelor primare constituie 5 ani.

Recepționarea de către SA „Avicola-Bucovăț” a mărfii în contul creditelor acordate se confirmă prin mai multe acțiuni, săvârșite din partea reprezentanților acestei societăți, precum semnarea acordurilor adiționale la contractele de credit, a actelor de verificare și a altor acte relevante.

În acest sens, a menționat că la 01 august 1997 și 15 martie 2004 între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț” au fost semnate acorduri adiționale la acordurile de credit.

Astfel, prin Hotărârea nr. 696 din 25 iulie 1997 „Cu privire la prorogarea termenului de rambursare a unor credite”, Guvernul Republicii Moldova a autorizat Ministerul Finanțelor al RM să prelungească, până la 01 ianuarie 2001, termenul de rambursare a creditelor, acordate SA „Avicola-Bucovăț” și SA „Avicola-Bănești”. Totodată, Guvernul a decis ca rambursarea acestor credite să fie efectuată cu începere din 01 ianuarie 2000.

Având la bază Hotărârea Guvernului nr. 696 din 25 iulie 1997, Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț” au încheiat la 01 august 1997, acordurile adiționale la acordurile de credit, prin care a fost extins termenul de rambursare a creditelor de către SA „Avicola-Bucovăț”.

Totodată, prin acordurile adiționale din 15 martie 2004 soldul datoriei SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM a fost recalculat în valuta națională la cursul oficial al leului în raport cu dolarul SUA stabilit de Banca Națională a Moldovei la data semnării acordurilor de credit și reeșalonată achitarea plăților la creditele acordate.

A remarcat și faptul că acordurile adiționale din 15 martie 2004 au fost semnate de către părți ca urmare a prezentării cererilor în acest sens din partea SA „Avicola-Bucovăț”.

Recurentul a accentuat faptul că între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț” au fost semnate mai multe acte de verificare, după cum urmează: actul din 01 august 1997 (semnat din partea SA „Avicola-Bucovăț” de către contabilul-șef, C. Cioara); actul din 22 ianuarie 2002 (semnat din partea SA „Avicola-Bucovăț” de către contabilul-șef V. Lozovan); actul din 13 februarie 2002 (semnat din partea SA „Avicola-Bucovăț” de către contabilul-șef, V. Lozovan); actul din 12 februarie 2003 (semnat din partea SA „Avicola-Bucovăț” de către directorul, N. Triboi și contabilul-șef, M. Suharev); actul din 15 martie 2004 (semnat din partea SA „Avicola-Bucovăț” de către directorul, V. Corlăteanu); actul din 08 iulie 2008 (semnat din partea SA „Avicola-Bucovăț” de către directorul executiv, R. Purice).

A specificat că prin aceste acte de verificare SA „Avicola-Bucovăț” a recunoscut, prin intermediul diferitor angajați ai săi, datoriile formate față de Ministerul Finanțelor al RM la momentul semnării acestora. Semnarea de către SA „Avicola-Bucovăț” a acordurilor adiționale la contractele de credit și a mai multor

acte de verificare în diferite perioade are ca efect constatarea indiscutabilă a unei situații de fapt, și anume că marfa a fost recepționată de către SA „Avicola-Bucovăț”. Or, nu puteau mai mulți angajați ai SA „Avicola-Bucovăț” în diferite perioade să semneze acte de recunoaștere a datoriei în condiția în care societatea nu ar fi recepționat marfa în contul creditelor acordate de Ministerul Finanțelor al RM.

În partea ce ține de constatarea că Ruslan Purice nu ar fi dispus de dreptul de a semna actul de verificare din 08 iulie 2008, recurentul a relevat că prin Ordinul SA „Avicola-Bucovăț” nr. C-2 din 02 iulie 2008 acesta a fost numit în funcția de director executiv al societății din data de 02 iulie 2008 cu împuternicirea de a semna documente juridice și financiare.

Fiind acordate asemenea împuterniciri prin Ordinul SA „Avicola-Bucovăț” nr. C-2 din 02 iulie 2008, Ruslan Purice a semnat din numele acestei societăți actul de verificare cu Ministerul Finanțelor din 08 iulie 2008.

Astfel, fiind evident faptul că un act de verificare face parte din categoria „documentelor juridice și financiare”. Prin urmare, s-a constatat că Ruslan Purice a fost împuternicit de către directorul SA „Avicola-Bucovăț”, Corețchii Doremidont, să semneze din numele societății documente juridice și financiare, la care se atribuie și actele de verificare.

Referitor la admiterea acțiunii reconvenționale, recurentul a indicat că instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că toate semnăturile de pe actele juridice din partea pârâtei îi aparțin, reieșind din conținutul acestor acte, conducătorilor SA „Avicola-Bucovăț” și sunt însoțite de ștampila acestei societăți.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 04 aprilie 2018, dar date care ar confirma recepționarea deciziei motivate de către recurent la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 23 iulie 2018, este în termen.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Ministerul Finanțelor al RM a fost considerat admisibil și a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs declarată de către Ministerul Finanțelor al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul

declarat de Ministerul Finanțelor al RM și va casa decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin. (5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea

probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel din 04 aprilie 2018 a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural și material, prin ce se impune casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în următoarele circumstanțe.

SA „Avicola-Bucovăț” a fost creată în rezultatul reorganizării Întreprinderii avicole pentru producerea cărnii din Bucovăț, cu dreptul de succesori și a fost înregistrată la data de 30 august 1995 cu numărul de înregistrare 151043467, administrator fiind Doremidont Corețchii, ceea ce se atestă prin răspunsul Camerei Înregistrării de Stat nr. 376 din 01 iulie 2008 (Vol. I, f.d. 62-63).

Conform răspunsul Camerei Înregistrării de Stat nr. 16 din 20 ianuarie 2009, rezultă că Doremidont Corețchii a fost ales Președinte al Comitetului de conducere conform ordinului din 05 iulie 1995 cu privire la fondarea SA „Avicola-Bucovăț”. Conform procesului verbal din 29 decembrie 1997 al adunării generale a acționarilor SA „Avicola-Bucovăț”, Pavel Șevciuc a fost ales Președinte al consiliului de conducere, iar Tudor Mogîldea în funcția de director (Vol. I, f.d.88).

Din materialele cauzei rezultă că între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț” au fost încheiate contracte de credit în perioada 1993-1997, după cum urmează: acordul de credit nr. 07-19A din 03 aprilie 1995 (Vol. I, f.d.25-27); acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994 (Vol. I, f.d.16-18); acordul de credit nr. 11-01A din 30 mai 1995 (Vol. I, f.d.34-36); acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995 (Vol. I, f.d.6-8). Acordurile de credit menționate au fost semnate din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către directorul Doremidont Corețchii.

Conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 696 din 25 iulie 1997 cu privire la prorogarea termenului de rambursare a unor credite, Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în numele căreia a acționat Președintele Tudor Mogîldea, au încheiat la data de 01 august 1997, Acorduri-Adiționale la Acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995 (Vol. I, f.d.53-54), acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994 (Vol. I, f.d.55-56), acordul de credit nr. 07-19A din 03 aprilie 1995 (Vol. I, f.d.57-58), acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995 (Vol. I, f.d.59-60).

De asemenea, Colegiul reține că în baza cererilor adresate Ministerului Finanțelor al RM, semnate în numele SA „Avicola-Bucovăț” de către directorul Valeriu Corlăteanu la data de 05 martie 2004, în temeiul Legii nr. 113 din 13 martie 2013 cu privire la măsurile de redresare a situației economico-financiare a întreprinderilor zootehnice, s-a solicitat recalcularea datoriilor formate în baza creditelor externe: SUA PL-480 (III) a. 1994, BIRD Seceta, a.1993, BIRD Seceta, a.1993, BIRD Redresare, a.1993, cu înghețarea acestora până la data de 31 decembrie 2007 și reșalonarea termenului de achitare de la 01 ianuarie 2008 până la 01 octombrie 2010 (Vol. I, f.d.10, 19, 28, 38).

În acest sens, la 15 martie 2004 între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț” au fost încheiate Acorduri - Adiționale la Acordurile de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995 (Vol. I, f.d.12-15), nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994 (Vol. I, f.d.21-24), nr. 07-19A din 03 aprilie 1995 (Vol. I, f.d.30-33), nr. 11-01A

13 din 30 mai 1995 (Vol. I, f.d. 40-43), care au fost semnate din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către directorul Valeriu Corlăteanu.

Concomitent, a fost întocmit la data de 15 martie 2004 Actul de verificare a datoriilor între SA „Avicola-Bucovăț” și Ministerul Finanțelor, conform căruia datoria pe creditele externe, inclusiv creditul și dobânda, la situația din 01 aprilie 2003 constituie 4665730,29 lei, care a fost semnat din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către directorul Valeriu Corlăteanu (Vol. I, f.d.39).

Colegiul remarcă că la data de 08 iulie 2008 a fost întocmit și semnat Actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor, conform căruia la situația din 01 iulie 2008 soldul constituia 4877711,26 lei, inclusiv cu termen expirat 4768847,95 lei. Acest act a fost semnat de către Ruslan Purice în numele SA „Avicola-Bucovăț” (Vol. I, f.d. 5).

Tot aici, este de menționat că Ruslan Purice a fost angajat în funcția de director Executiv al SA „Avicola-Bucovăț” începând cu 02 iulie 2008, cu împuternicirea de a semna documente juridice și financiare, prin ordinul nr.C-2 privind numirea în funcție din 02 iulie 2008, semnat de către directorul SA „Avicola-Bucovăț”-Doremidont Corețchii (Vol. I, f.d.67).

În consecință, Ministerul Finanțelor al RM prin acțiunea formulată împotriva SA „Avicola-Bucovăț”, cu concretizările ulterioare, în baza acordurilor încheiate și actelor aferente acestora pretinde încasarea datoriei în mărime de 6751702, 85 lei.

Prin acțiunea reconvențională înaintată împotriva Ministerului Finanțelor al RM, SA „Avicola-Bucovăț” a solicitat recunoașterea nulității cererii SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004 adresată Ministerului Finanțelor al RM referitor la creditul extern SUA PL-480 (tr. III) an. 1994; a actului de verificare între părți din 15 martie 2004; a acordului adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; a acordului adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD Seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1094522,40 lei; a acordului adițional din 15 martie 2014 la acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; a acordului adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; a cererii SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1226426,69 lei; a acordului adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; a acordului adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; a cererii SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD redresare an. 1993; a acordului adițional din 15 martie 2004

la acordul de credit nr. 11-01 A 13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; a acordului adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; a actului de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM din 08 iulie 2008.

Astfel, prima instanța prin hotărârea din 28 iulie 2015 a respins ca fiind neîntemeiată și prescrisă acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al RM împotriva SA „Avicola-Bucovăț” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 6751702,85 lei. A admis acțiunea reconvențională depusă de SA „Avicola-Bucovăț” și a recunoscut nule următoarele acte juridice: cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004 adresată Ministerului Finanțelor al RM referitor la creditul extern SUA PL-480 (tr. III) an. 1994; actului de verificare între părți din 15 martie 2004; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 12- 19A din 01 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea din numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD Seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1094522,40 lei; acordul adițional din 15 martie 2014 la acordul de credit nr. 07/2-IA din 21 ianuarie 1994, încheiat de SA „Avicola- Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 07/2-IA din 21 ianuarie 1994, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea în numele SA „Avicola- Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1226426,69 lei; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea în numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD redresare an. 1993; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 11-01 A13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM din 08 iulie 2008.

Prin decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Ministerul Finanțelor, a fost casată hotărârea din 28 iulie 2015 a Judecătorei Strășeni și emisă o hotărâre nouă prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor împotriva SA „Avicola-Bucovăț”, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat pe r. Strășeni, Guvernul RM, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” privind încasarea datoriei; s-a

încasat din contul SA „Avicola- Bucovăț” în beneficiul Ministerului Finanțelor al RM datorita conform contractelor de credit în sumă de 6751702,85 lei; s-a respins cererea reconvențională înaintată de SA „Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al RM, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu, Tudor Mogîldea privind recunoașterea nulității actelor juridice, ca neîntemeiată.

În contextul dat, Colegiul notează că instanța de apel la examinarea cauzei, constatând temeinicia acțiunii Ministerului Finanțelor al RM și dispunând încasarea sumei, s-a axat inclusiv și pe acordurile-adiționale încheiate la acordurile de credit la data de 01 august 1997, semnate din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către Președintele Tudor Mogîldea și cele încheiate la data de 15 martie 2004, semnate din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către directorul Valeriu Corlăteanu, cererile datate cu 05 martie 2004, semnate de către Valeriu Corlăteanu în numele SA „Avicola-Bucovăț”, concluzionând în final că executarea obligațiilor de livrare și recepționare a mărfii este confirmată prin acțiunile concludente ale părților și anume: acordurile adiționale, cererile prin care se solicită convertirea în valută națională a sumei creditelor precum și cererile de „înghețare” a acestora în temeiul Legii nr. 113-XV din 13 martie 2013.

Colegiul remarcă că instanța de apel la examinarea cauzei nu a făcut referire la careva acte care ar atesta împuternicirile lui Valeriu Corlăteanu de a semna din numele SA „Avicola-Bucovăț”.

La acest capitol, Colegiul menționează că Valeriu Corlăteanu a semnat la data de 05 martie 2004 cererile cu privire la recalcularea, înghețarea și reeșalonarea achitării datoriilor pe creditele externe și la data de 15 martie 2004 acordurile adiționale la acordurile de credit nr.12-19A din 01 mai 1995, nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, nr. 07-19A din 03 aprilie 1995, nr. 11-01A 13 din 30 mai 1995, ca fiind director al SA „Avicola-Bucovăț”.

Conform art. 61 alin.(1), (2) Cod civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. Au calitatea de administrator persoanele fizice care, prin lege sau prin actul de constituire, sunt desemnate să acționeze, în raporturile cu terții, individual sau colectiv, în numele și pe seama persoanei juridice.

Conform art. 169 Cod civil, normele cu privire la conducere, administrare și reprezentare a societății pe acțiuni sunt stabilite prin lege și actul de constituire.

Conform art. 70 alin. (1), (2) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134 din 02 aprilie 1997, organul executiv al societății funcționează în baza legislației, statutului societății și regulamentului organului executiv al societății. Conducătorul organului executiv al societății este în drept, în limitele atribuțiilor sale, să acționeze în numele societății fără procură, inclusiv să efectueze tranzacții, să aprobe statele de personal, să emită ordine și dispoziții.

În contextul normelor precitate, Colegiul relevă că la materialele cauzei lipsesc careva extrase sau răspunsuri a Camerei Înregistrării de Stat care să confirme că Valeriu Corlăteanu ar fi deținut funcția de director al SA „Avicola-Bucovăț”. De asemenea, lipsesc careva acte care să ateste împuternicirile lui Valeriu Corlăteanu de a acționa în numele SA „Avicola-Bucovăț”.

Or, în situația persoanelor juridice acordarea împuternicirilor către persoane terțe poate avea loc în strictă conformitate cu prevederile legale.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că stabilirea acestor circumstanțe și respectiv prezentarea probelor în acest sens este importantă pentru soluționarea cauzei, în condițiile când aceste acorduri - adiționale la acordurile de credit, semnate la data de 15 martie 2004 de către Valeriu Corlăteanu în numele SA „Avicola-Bucovăț”, au precedat actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM, datat cu 08 iulie 2008, semnat de conducătorul Ruslan Purice în numele SA „Avicola-Bucovăț” și contabilul-șef Igor Perjan.

Totodată, la caz Colegiul consideră necesar a specifica că contrar prevederilor art. 123 alin. (2), 239-240 Cod de procedură civilă, instanța de apel rejudecând cauza nu a supus verificării motivele de rejudecare reținute de instanța de recurs prin decizia din 16 septembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție.

Astfel, este de menționat că prin decizia de remitere a cauzei spre rejudecare s-a menționat faptul că instanța de judecată urmează să stabilească cu certitudine care persoane erau în drept să semneze actele contestate și dacă contractele de credit încheiate între Ministerul Finanțelor al RM și SA „Avicola-Bucovăț” au produs efecte juridice, însă instanța de apel a omis aceste aspecte.

Or, instanța de apel avea obligația, reieșind din prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, de a verifica aceste aspecte în raport cu circumstanțele cauzei și normele de drept aplicabile raportului litigios, în condițiile în care circumstanțele enunțate supra au servit temei de remitere a cauzei la rejudecare.

Mai mult, instanța de apel la examinarea cauzei în ordine de apel s-a axat pe actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM, datat cu 08 iulie 2008, prin care, rezultând din poziția instanței de apel, pârâtul ar fi recunoscut datoriu și respectiv, la data de 08 iulie 2008 se consideră începutul curgerii termenul de prescripție pentru Ministerul Finanțelor al RM întru adresarea în instanța de judecată cu cerere.

Prin urmare, la rejudecarea cauzei urmau a fi verificate și aspecte menționate, trecute, însă, cu vederea de către instanța de apel.

De asemenea, Colegiul reține că din § 2 al Ordinului nr. 37 din 14 septembrie 1995, semnat de Tudor Mogîldea ca director, anexat în copie la materialele cauzei, rezultă că conform ordinului nr. AC9 nr. 28 din 12 septembrie 1995 cu privire la numirea sa în funcție de director al SA „Avicola-Bucovăț”, de la 14 septembrie 1995 intră în exercițiul funcției prin transfer (Vol. I, f.d.90).

Însă, la materialele cauzei lipsește ordinul prin care ar fi fost numit în funcție de director Tudor Mogîldea, iar din răspunsurile Camerei Înregistrării de stat sau Extrasele din Registrul de stat la persoanelor juridice nu sunt careva date cu privire la funcțiile deținute de Tudor Mogîldea în cadrul SA „Avicola-Bucovăț” sau în cadrul societății reorganizate până la data de 14 septembrie 1995.

Mai mult, conform răspunsul Camerei Înregistrării de Stat nr. 16 din 20 ianuarie 2009, rezultă că conform procesului verbal din 29 decembrie 1997 al adunării generale a acționarilor SA „Avicola-Bucovăț”, Tudor Mogîldea a fost ales în funcția de director (Vol. I, f.d.88), dar nicidecum din septembrie 1995.

La acest capitol, Colegiul menționează că însăși acordurile-adiționale la acordurile de credit au fost încheiate la 01 august 1997 și au fost semnate de Tudor Mogîldea ca Președinte al SA „Avicola-Bucovăț”, dar, la materialele cauzei lipsesc

careva înscrisuri care să ateste împuternicirile lui Tudor Mogîldea de a semna aceste acorduri-aditionale.

Tot aici, Colegiul precizează că în răspunsul nr. 05/03-65 din 03 februarie 2009, Camera Înregistrării de Stat indică că nu a eliberat nici un extras din Registrul de stat prin care s-ar confirma faptul că datele lui Tudor Mogîldea au fost înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice ca administrator al SA „Avicola-Bucovăț”. Concomitent, s-a specificat că doar au confirmat faptul că la materialele dosarului de evidență a SA „Avicola-Bucovăț” este anexat procesul verbal al adunării generale a acționarilor din 29 decembrie 1997 conform căreia în funcția de director a fost ales Tudor Mogîldea, însă, fără a se specifica dacă datele în cauză au fost înscrise în Registrul de stat sau nu (Vol.I,f.d.153-154).

Astfel, la rejudecarea cauzei instanța de apel urma a lua în considerare și acest aspect, deoarece în decizia contestată această circumstanță nu a fost supusă aprecierii, or, din textul deciziei contestate nu se profilează contrariul.

De asemenea, la rejudecarea cauzei urmează a fi verificate împuternicirile lui Ruslan Purice referitor la semnarea actelor în raport cu persoanele terțe, or, din ordinul de angajare careva împuterniciri în acest sens nu se disting, argument invocat și de recurent.

Un alt aspect care urmează a fi luat în considerare la rejudecare, constituie și faptul că nu au fost prezentate probe ce ar confirma transmiterea bunurilor în valoarea mijloacelor bănești contractate sau după caz transferul mijloacelor bănești, în condițiile când art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, obligă părțile de a dovedi circumstanțele invocate.

În acest context, Colegiul notează că prin răspunsul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, nr. 06-4/192 din 13 aprilie 2011 se comunică că în rezultatul verificării suplimentare a documentelor de arhivă a fostului Departament Produse Cerealiere, nu au fost depistate careva înscrisuri prin care s-ar face dovada livrării grâului pe linia creditului PL-480 către SA „Avicola-Bucovăț” (Vol. I, f.d. 156). Din răspunsul dat nicidecum nu rezultă faptul că arhiva ar fi fost nimicită și nici nu s-a specificat, doar s-a menționat că nu s-au găsit careva acte în acest sens.

În esență, acest aspect a și constituit un temei de rejudecare a cauzei, dispuse prin decizia din 27 februarie 2011 a Curții Supreme de Justiție, conform căreia s-a menționat că la rejudecarea cauzei instanța de judecată urma să propună participanților de a prezenta probe concludente întru argumentarea cerințelor invocate. Or, din conținutul scrisorii nu rezultă clar că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM nu deține informații.

Mai mult, ipoteza precum că imposibilitatea Ministerului Finanțelor al RM de a prezenta actele confirmative s-ar datora nimicirii acestora din motivul expirării termenului de păstrare a acestora, nu poate fi reținută, deoarece rezultând din prevederile Indicatorului documentelor-tip și al termenelor lor de păstrare pentru organele administrației publice, pentru instituțiile, organizațiile și întreprinderile RM, aprobat de către Serviciul de Stat de Arhivă al RM la 03 decembrie 1997, perioada de păstrare ar fi de 5 ani.

Însă, un careva răspuns oficial al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al RM sau al serviciul de arhivă, în acest sens la actele cauzei lipsește.

Or, în cazul nimicirii unor acte ale organelor administrației publice, instituțiilor, organizațiilor și întreprinderilor Republicii Moldova, chiar și în baza

normelor legale, se presupune și întocmirea unui act de nimicire a acestora, ceea ce la caz lipsește. Astfel, acest argument nu a fost epuizat, ceea ce denotă necesitatea unui răspuns concret și cert.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel la adoptarea soluției sale nu a dat nici o apreciere hotărârii din 17 decembrie 1997 a Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău, prin care a fost încasată de la SA „Bucovăț” în beneficiul SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” suma de 5852515,82 lei, și anume, are această sumă legătură directă cu prezentul litigiu, în cazul în care se indică că datoria solicitată spre achitare în prezenta cauză a fost formată ca rezultat a livrării grâului. Iar, în cazul unei eventuale tangențe a acestor litigiu, instanța de apel urmează a verifica dacă a fost sau nu executată hotărârea respectivă.

În conformitate cu art. 130 alin. (2), Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Colegiul accentuează că pentru a impune o obligație trebuie să existe probe certe că aceasta a fost asumată, ceea ce denotă transmiterea bunurilor în valoarea sumei creditului contractat urmează să fie confirmată sau după caz transferul mijloacelor bănești contractate, or, însăși afirmația sau încheierea acordurilor de credit și respectiv cele adiționale nu presupune și executarea obligațiilor asumate.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În atare circumstanțe, pentru a concluziona asupra temeiniciei/netemeiniciei acțiunii atât inițiale, cât și reconvenționale, la rejudecarea cauzei urmează a fi supuse aprecierii toate circumstanțele invocate, inclusiv probele prezentate în raport cu normele de drept aplicabile raportului litigios.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999, cauza Lebedinski vs. Republica Moldova din 16 iunie 2015).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanțele ierarhic inferioare nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ministerul Finanțelor al RM și a casa integral decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei civile la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează a adopta soluția la caz atât prin prisma argumentelor reclamantului, cât și a pârâtului, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă, sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Se casează decizia din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva Societății pe Acțiuni „Avicola Bucovăț”, intervenienți accesorii Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Strășeni, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” cu privire la încasarea datoriei, și la cererea reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni „Avicola Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu și Tudor Mogîldea cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice, cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Galina Stratulat